



МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

ПАТ Акціонерний Банк «УКРГАЗБАНК»

Щодо виконання вимог Загального
стандарту звітності CRS

Міністерство фінансів України у відповідь на лист ПАТ Акціонерний Банк «Укргазбанк» (далі – Банк) від 05.07.2023 № 106/24654/2023 повідомляє таке.

Відповідно до підпункту 14.1.257¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) фінансовим агентом є будь-яка особа (крім фізичної особи), яка відповідає визначенню звітної фінансової установи України, у значенні, наведеному в Угоді FATCA, та/або підзвітної фінансової установи відповідно до Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS, та яка відповідно до Кодексу та інших актів законодавства, ухвалених на виконання положень Угоди FATCA та Багатосторонньої угоди CRS, зобов'язана застосовувати заходи належної комплексної перевірки до фінансових рахунків, подавати звіт про підзвітні рахунки до контролюючого органу, виконувати інші обов'язки та нести відповідальність за порушення цих обов'язків у порядку, встановленому законом.

Згідно з підпунктом 39³.1.2 статті 39³ Кодексу для цілей Багатосторонньої угоди CRS терміни, визначені Кодексом, мають застосовуватися та тлумачитися з урахуванням Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS.

Відповідно до пункту 5 підрозділу 1 розділу II Порядку застосування Загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information), затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 282, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29 червня 2023 року за № 1090/40146 (далі – Порядок), термін «Підзвітна Фінансова Установа» означає будь-яку Фінансову Установу України, яка не є Непідзвітною Фінансовою Установою. Термін «Фінансова Установа» означає Кастодіальну Установу, Депозитарну Установу, Інвестиційну Компанію або Визначену Страхову

Компанію, згідно з визначенням, наведеним у підрозділі 1 розділу II Порядку. Банки є Депозитарними Установами для цілей застосування Порядку (банк також може відповідати визначенню Фінансової Установи іншого виду), а тому на них поширюються вимоги статті 39³ Кодексу та Порядку.

Порядок придбання облігацій внутрішньої державної позики «Військові облігації» засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.09.2022 № 1034 (далі – Постанова № 1034), регулює процедуру заповнення, формування та подання заявки громадянами України, які досягли 18-річного віку та яким в установленому законодавством порядку присвоєно реєстраційний номер облікової картки платника податків, для придбання облігацій внутрішньої державної позики «Військові облігації» (далі – облігації) засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (далі – заявка).

Облігації як цінні папери є «Фінансовими Активами» у значенні, визначеному розділом II Порядку. Облігації зберігаються на рахунку в цінних паперах, який для цілей застосування Порядку є Кастодіальним Рахунком. Банк як Підзвітна Фінансова Установа (далі – ПФУ), що веде відповідний Кастодіальний Рахунок, зобов'язаний застосовувати заходи належної комплексної перевірки (далі – НКП) для встановлення підзвітності такого рахунку (підпункт 39³.2.1 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу).

Відповідно до підпункту 39³.2.1 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу, у випадках, визначених Загальним стандартом звітності CRS (тобто Порядком), фінансові агенти (ПФУ) повинні вимагати, а власники рахунків зобов'язані надавати ПФУ документ самостійної оцінки статусу податкового резидентства стосовно себе та/або стосовно контролюючих осіб для встановлення держави (території), резидентом якої є власник рахунку та/або контролююча особа (далі – документ самостійної оцінки CRS), а також іншу інформацію та/або документи, необхідні ПФУ для вжиття заходів НКП фінансових рахунків, встановлення їх підзвітності та складання звітності за підзвітними рахунками.

Кодекс та Порядок не містять спеціальної процедури отримання документів самостійної оцінки CRS щодо власників Кастодіальних Рахунків, які відкриваються у зв'язку з придбанням облігацій засобами Порталу Дія відповідно до Постанови № 1034. Водночас, відповідно до пункту 6 розділу II Закону України від 20.03.2023 № 2970-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки» (далі Закон 2970-IX), Кабінет Міністрів України зобов'язаний у шестимісячний строк з дня набрання чинності вказаним законом прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього закону, привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим законом, а також забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим законом.

До приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог Закону 2970-ІХ обов'язок щодо отримання документів самостійної оцінки CRS від осіб, які здійснюють придбання облігацій засобами Порталу Дія, може бути виконаний з урахуванням таких особливостей.

1. Отримання та перевірка документів самостійної оцінки CRS щодо Існуючих Рахунків

Відповідно до вимог Постанови № 1034 власниками облігацій, які придбаваються засобами Порталу Дія, можуть бути громадяни України, які досягли 18-річного віку та яким в установленому законодавством порядку присвоєно реєстраційний номер облікової картки платника податків (далі – ПІН України). Організації не можуть придбавати облігації засобами Порталу Дія.

Водночас, наявність у фізичної особи громадянства України та ПІН України не означає, що особа не може бути податковим резидентом іншої юрисдикції або юрисдикцій. Відповідно до підпункту 39³.2.2.1 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу, якщо під час застосування заходів НКП фінансовий агент (ПФУ) має підстави вважати, що особа одночасно є резидентом України та щонайменше однієї іншої юрисдикції, для цілей Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS така особа вважається резидентом відповідної іншої юрисдикції.

Відтак, наявність у Постанові № 1034 умови про можливість придбання облігацій виключно громадянами України, які мають ПІН України, не звільняє ПФУ від обов'язку здійснити перевірку рахунку за правилами НКП, які застосовуються до Існуючих Рахунків Фізичних Осіб та визначені у розділі V Порядку. Визначення терміну «Існуючий Рахунок» наведено у пункті 6 підрозділу 3 розділу II Порядку, а визначення терміну «Існуючий Рахунок Фізичної Особи» – у пункті 8 підрозділу 3 розділу II Порядку.

Розділ V Порядку містить у пункті 2 правила НКП для Рахунків з Низькою Вартістю (див. визначення у пункті 14 підрозділу 3 розділу II Порядку) та окремо у пункті 3 наводить правила НКП для Рахунків з Високою Вартістю (визначення у пункті 14 підрозділу 3 розділу II Порядку). Відповідні правила НКП встановлюють, на яку інформацію та документи ПФУ може покладатись під час перевірки Існуючих Рахунків Фізичних Осіб (в тому числі Кастодіальних Рахунків). За загальним правилом, для перевірки Існуючих Рахунків Фізичних Осіб отримання документів самостійної оцінки не вимагається. Водночас, ПФУ має право вимагати від клієнта (Власника Рахунку) документ самостійної оцінки CRS у разі виявлення кількох ознак приналежності, які пов'язують особу одразу з кількома іноземними юрисдикціями з метою однозначного встановлення, резидентом якої з них є особа (підпункт 6 пункту 2 розділу V Порядку).

2. Отримання та перевірка документів самостійної оцінки CRS щодо Нових Рахунків

Під час встановлення ділових відносин з клієнтами – фізичними особами, починаючи з 1 липня 2023 року, отримання документів самостійної оцінки CRS є обов'язковим. Водночас, документ самостійної оцінки не обов'язково повинен бути оформлений як окремий документ, а може бути частиною документації, необхідної для відкриття рахунку (пункт 2 розділу V Порядку).

Постанова № 1034 встановлює процедуру придбання облігацій, яка включає низку обов'язкових дій (етапів).

Етап 1 передбачає подання особою (потенційним клієнтом ПФУ) заявки засобами Порталу Дія для перевірки. Відповідно до пункту 4 Постанови № 1034, заявка на придбання облігацій формується засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія), та містить перелік таких відомостей:

- 1) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
- 2) дату народження;
- 3) серію та/або номер паспорта громадянина України, дату видачі, найменування уповноваженого суб'єкта, що видав паспорт, строк дії (за наявності);
- 4) реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- 5) адресу задекларованого (zareєстрованого) місця проживання;
- 6) інформацію для здійснення зв'язку з особою (номер телефону, адресу електронної пошти);
- 7) інформацію про облігації (строк погашення облігацій, міжнародний ідентифікаційний код цінного папера, дохідність облігацій, найменування фінансової установи, ціну однієї облігації, кількість облігацій, загальну вартість облігацій);
- 8) номер поточного рахунку (за стандартом IBAN) особи;
- 9) тип працевлаштування особи, дохід (інформацію про рангований дохід за останні шість місяців, наявну в реєстрі на момент подачі заявки), найменування роботодавця, код ЄДРПОУ роботодавця (передаються фінансовій установі під час першої купівлі облігацій).

Після підтвердження особою зазначених у заявці відомостей заявка передається фінансовій установі засобами Порталу Дія (пункт 6 Постанови № 1034).

Етап 2 передбачає перевірку відомостей, наданих у заявці, та підтвердження заявки. Відповідно до пункту 7 Постанови № 1034 після розгляду заявки та перевірки відомостей про особу фінансовою установою особі автоматично надходить повідомлення засобами Порталу Дія про результати обробки її заявки фінансовою установою. Після успішного проходження перевірки особі надсилаються на підпис документи (зокрема, генеральний договір про надання інвестиційних послуг, договір про обслуговування рахунку в цінних паперах, замовлення на купівлю облігацій) для завершення купівлі облігацій.

Етап 3 передбачає підписання особою документів, наданих фінансовою установою. Особа підписує документи, надані фінансовою установою засобами Порталу Дія, з використанням кваліфікованого електронного підпису «Дія. Підпис» («Дія ID»), після чого документи передаються фінансовій установі засобами Порталу Дія шляхом електронної інформаційної взаємодії.

Відповідно на етапі 4 після підписання документів та здійснення оплати особою придбані облігації зараховуються фінансовою установою на рахунок у цінних паперах особи з наданням виписки про стан рахунка в цінних паперах.

Наразі засоби Порталу Дія не передбачають можливість ПФУ надати особі (потенційному клієнту) для заповнення та підписання документ самостійної оцінки CRS. Тому для забезпечення виконання ПФУ вимог статті 39³ Кодексу та розділу VI Порядку ПФУ може здійснити такі дії:

1) Під час реалізації етапу 2 (перевірка заявки) ПФУ може направити особі, яка подала заявку на придбання облігацій, вимогу про надання документу самостійної оцінки CRS з використанням інформації для зв'язку (за номером телефону або електронною поштою), отриманої ПФУ у заявці.

Відповідно до пункту 6 розділу XI Порядку, ПФУ з урахуванням вимог Кодексу та Порядку розробляє, впроваджує та оновлює внутрішні правила належної комплексної перевірки фінансових рахунків для встановлення їх підзвітності для цілей Багатосторонньої угоди CRS (далі – внутрішні документи CRS) та забезпечує їх виконання працівниками під час встановлення та ведення ділових відносин з Власниками Рахунків. Фінансова Установа має право впроваджувати внутрішні документи CRS як частину або доповнення внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу, впроваджених відповідно до законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Внутрішні документи CRS повинні містити процедури, достатні для забезпечення виконання ПФУ Порядку та іншого законодавства, затвердженого на виконання Багатосторонньої угоди CRS, а також для запобігання використанню послуг та продуктів Підзвітної Фінансової Установи для ухилення від виконання зобов'язань Власником Рахунку, у тому числі, але не виключно, для приховування рахунків, які є Підзвітними Рахунками.

Документ самостійної оцінки CRS може бути підписаний особою у спосіб, що відповідає вимогам внутрішніх документів CRS Банку.

2) Якщо належним чином оформлений документ самостійної оцінки CRS не отримано, але особа усно або іншим чином (електронною поштою) підтверджує ПФУ, що не є резидентом іншої юрисдикції для цілей оподаткування, окрім України, то на етапі 3 для підтвердження таких відомостей ПФУ може включити інформацію, яка б повинна була бути надана у документі самостійної оцінки CRS, у документи, що надсилаються особі після схвалення заявки.

3) ПФУ потрібно попередити особу про обов'язок повідомляти ПФУ про зміну обставин, що впливають на визначення статусу резидента для цілей оподаткування.

4) ПФУ має право відмовляти у встановленні ділових відносин особам, які не надають описані вище відомості на підставі підпункту 39³.2.2.4 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу.

Також, відповідно до абзацу 5 пункту 7 Постанови № 1034 фінансова установа має право скасувати заявку у разі, коли вона оформлена з порушенням вимог, установлених законодавством, та/або умов договору, визначених фінансовою установою, у разі відсутності або недостатньої кількості цінних паперів у обраної особою фінансової установи.

Заступник Міністра

Світлана ВОРОБЕЙ